Ч. 218 (11.471). Львів, неділя 30. вересня 1928. Рязтова оплата заплачено готівкою. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Американська гегемонія.

Львів, 29. вересня 1928.

Наш паризький кореспондент в статті „На біжучі теми" (ч. 214) у звязку з англьо-французьким фльотовим договором вказав на те велике напруження, яке з кожним роком наростає між двома англьо-саксонськими посестрами, між Вел. Британією й Зединеними Державами. Душна атмосфера того порозуміння окутала в дні 27. серпня ц. р. й святочну хвилю підписування пакту Келльоґа в Парижі. Та атмосфера, пересичена взаїмним недовірям, не лише виповнює всі щілини політичного життя Англії й Зединених Держав, але й пронизує гордійський вузол політично-господарських питань всього земного глобу.

В чому діло?

Відповідь коротка. Зединені Держави, колишня складова частина Вел. Британії, вперто й послідовно змагають до гегемонії над світом. Вони відмежовуються від того казана нагорілих пристрастей, образи, гніву, ненависти й нужди, яким є повоєнна Европа, на те, щоби той стан піддержати якнайдовше, щоби сконсолідована Европа не могла успішно протиставитися розростаючій американській гегемонії. А представником тієї Европи є в першу чергу володарка океанів, велика світова федерація — Велика Британія.

Зновуж Англія хоче зберігти своє домінуюче становище, хоче повернути втрачені ринки, хоче реституувати свій престіж і свої впливи, хоче здійснити імператив цілих поколінь: „Пануй, Британіє!". А на перепоні цих змагань стоїть її посестра, б. частина британської імперії, пройнята величезними амбіціями, почуттям надзвичайної сили і всебудуючого та всерозторощуючого багацтва.

В клопотах Англії Зединені Держави займають те саме місце, що Еспанія Филипа II., що Франція Великої Революції і Наполеона I., що Франція Наполеона III., що Росія на початку XX. століття (яку принижено й якої розмах стримано при допомозі Японії), що Німеччина Вільгельма II. Так, Зединені Держави займають те саме місце, але є далеко грізніші, небезпечніші, послідовніші і страшніші в своїй акції. Бо ні одна з тих великодержав — за виїмком хіба Еспанії на запанні творення основ під британську могутність — не загрожувала так Англії на океанах і у всіх частинах світа, як саме Зед. Держави. На вашингтонській фльотовій конференції Зед. Держави згодилися на обмеження морських зброєнь, а радше на устійнення фльотового відношення між морськими великодержавами, згодилися тому, що мають інші ресурси, які дають їм спромогу заняти перше становище в світі. До них у першу чергу належить сила багацтва, накопичення капіталу, розріст техніки і продукції, а в звязку з тим і легкість конкуренції на світових ринках. До них належить і залежність всіх держав світа, а головно воєнних партнерів: побідників і побіджених — з титулу воєнних і повоєнних боргів. Саме Англія й Франція є найбільшими довжниками Америки.

Ці ресурси дають Америці перевагу в боротьбі з Вел. Британією за гегемонію в світі. І ми бачимо, що всюди, де лише Англія бореться за свій промислово-торговельний терен та де в гру входять політичні впливи Зед. Держав, там Америка негайно підриває Англію і в той або інший спосіб петрифікує свою позицію. Особливо на терені Китаю, де Англія із затисненими зубами боролася за свій престіж і свій ринок, ставлячи опір нуртуючим під поверхнею китайського життя більшовицьким впливам та китайському визвольному, політично-соціяльному рухові, Америка завдала їй діймаючий удар. Скоро тільки побідив національно-китайський Нанкін, Зед. Держави перші визнали національно-китайський уряд на всій території Китаю, зрезиґнували з прислугуючих їм концесій і заключили новий торговельний договір. Таким чином Америка не лише закріпила своє становище у великій частині Азії й на Тихому Океані в некористь Англії, але й здобула нового приятеля на азійському терені в особі 450-міліонового народу.

Англія постановила зашахувати свою американську посестру і найгрізнішу конкурентку фльотовим договором із Францією. Текст того договору досі невідомий і не знати: чи він торкається тільки будови кораблів та підводних лодок, чи розтягається також на ширші політичні квестії. Досить того, що примара цього договору не лише ваготіла над святочним підписуванням пакту Келльоґа, але й раз-у-раз виринала й підчас сьогорічної сесії Ліґи Націй, а особливо в квестії роззброєння. Ця остання проблема, невдача із роззбройною акцією вимагає окремого освітлення, хоч вона в теперішній хвилі тісно вяжеться з фльотовим договором.

Англьо-французький фльотовий договір не лише викликав огірчення, а то й обурення в Америці, але також збудив занепокоєння в Німеччині, Італії й Рад. Союзі. Цікаво, що Франк Келльоґ, який ще в середині серпня досить різко поставився до заяви Рад. Союзу про приступлення до пакту, після фльотового договору зробив помітний відворот, а в політичних колах зявилися навіть вістки про можливість американсько-німецько-радянського бльоку, як противаги проти англьо-французької антанти. А вже просто переполох викликала сензаційна й тверда заява голови морської комісії вашингтонського конґресу Брітона. Він без обиняків зазначив, що англьо-французький фльотовий договір звертається проти Америки та що він підважує довіря світа щодо мирної політики великодержав і без сумніву не причиниться до здержання зброєнь. Той договір є затаєним договором проти приязни Зед. Держав зі шкодою британських і французьких фінансових та політичних впливів в Европі й інших частинах світа. Зед. Держави вимагають від европейських політиків відкритої гри в карти.

Зединені Держави висилають окрему ноту в тій справі із заповідю, що Америка тільки тоді приступить до конференції на тему роззброєння, коли її застереження будуть респектовані, коли зникнуть всякі тайни, коли за її плечима не будеться заключувати ніяких тайних договорів. В противному випадку Зед. Держави знехтують проблему роззброєння і при допомозі своїх засобів зуміють зі своїми зброєннями втриматися на першому місці.

Після цих важких слів запанувала депресія в Льондоні і Парижі. Англія і Франція заявляють, що вони в нічому не хотять вразити Америки та що готові піти назустріч її баженням. Правда, французька преса виявляє деяке схвилювання, питаючись, чи в розумінні Америки заходить яка ріжниця між Францією й Нікараґвою, однак фльотовий англьо-французький договір треба вважати погребаним.

Великі побідники у світовій війні, одночасно великі довжники Зед. Держав, мусіли уступити перед американським диктатом. А той диктат, який є лише епізодом на лінії змагань до американської гегемонії, вказує, якою могутністю є сучасна Америка і кудою вона прямує шляхами свого розвитку. Гордий Альбіон, заворожений сталевими словами: „Пануй, Британіє!", мусить схиляти голову перед нестримним баженням панування своєї заокеанської суперниці.

Леґенда про підкуп і зраду.

Коментуючи критично паради соц. інтернаціоналу, комуністичні газети писали, що істнування цеї організації можна собі пояснити хіба тільки фактом підкупу й зради робітництва з боку соц. провідників. По просту: „міжнародні" капіталісти в своїй безмежній хитрости й перевертности підплатили Гендерсона й Блюма, Вандервельде й Брайтшайда, Бауера й Дана, а ці знов потягнули за собою міліони робітників. (Так, щоби істнувала „міжнародня" буржуазія у виді одноцільно зорганізованої кляси й так, щоби самі комуністи одним духом не балакали про смертельну ворожнечу поміж ріжними капіталістами ріжних країн!). Але приймім, що справді так є. Такі думки голосять й наші інтернаціоналісти, в яких, зрештою, крім пустої балаканини нема ні одного оригінального слова. Чи дійсно звинд зради і підкупу пояснює все?

Треба бути дуже наївним, аби повірити, що на підкупі й зраді, в якій-так формі вони не істнували, [illegible] сили та вплив робітництва [illegible] в найбільше поступових країнах Зах. Европи. Отже німецькі, бельгійські, французькі чи англійські робітники — це такі дурні барани, яких кожен демагог може водити за ніс? І такі несовітенні балакають люди, котрі мовляв, до оцінки суспільних проявів мають „непомильне" мірило у виді історичного матеріялізму! І коли хто з відкритим чолом преться на стіну, то кваритися об неї — чия тут вина: стіни чи чола?

Розвязка цього ребуса дуже проста й міститься в незасній теорії про т. зв. **пауперизацію робітничої кляси (Verelendungstheorie)**, котра ще офіціяльно проповідується й соціялістами й комуністами, а яка навіть в найменшій мірі не відповідає дійсности й якої соціял-демократія чомусь не має відваги відректися. Загально відомо, як дуже просто представили справу Маркс та Енгельс в Комуністичному Маніфесті. Подавши короткий історичний огляд боротьби кляс, вони пишуть таке: „Наша епоха, епоха буржуазії, визначається тим, що тут класові ріжниці стали дуже прості. Ціла суспільність щораз більше й більше ділиться на два великі ворожі табори, на дві великі, собі прямо протилежні кляси: буржуазії й пролетаріяту". І потім далі виводить, що наслідком концентрації й акумуляції капіталу з одної та пауперизації пролетаріяту наслідком капіталістичного визиску з другої сторони — швидко надійде момент, де міліонові маси голодних люмпенпролетаріїв шляхом диктатури пролетаріяту знищать горстку капіталістів, заходять „середники продукції" в свої руки й заведуть комунізм.

Та чи справді дійсність пішла по лінії наведених пророцтв комуністичної евангелії? Само навпаки! Час від 1848 року до нині, це не тільки епоха грандіозного розвитку техніки й фабричного промислу, але одночасно епоха зросту великого **добробуту** робітничої кляси в усіх культурних країнах світу. Факт цей такий очевидний для кожного, що його ніяка софістерія й ніяка демагогія не всилі затемнити. Чи **загальний розвиток** сучасного економічного й господарського життя йде до соціялізму й комунізму, про те можна спорити в безконечність. Але ніхто не заперечить, що за останніх сто літ положення робітництва основно перемінилося й то перемінилося на краще. Приклад, який Маркс мав перед очима пишучи перші свої головні твори („До критики політичної економії", I-ий том Капіталу і т. д.), а саме: приклад відносин в англійськім текстильнім промислі, що тоді справді були до неба пімстя взиваючі, цілком не виправдався опісля на континенті в інших галузях промислу. Борючися в професійних союзах за поправу умовин праці й одночасно в рамах соціялістичних партій за загальну зміну політичних відносин у напрямку демократизації, робітництво Европи добилося ще передодні вибуху світової війни дуже значних успіхів. Заробітна плата уявляла собою таку реальну вартість, що нею робітник був у силі забезпечити собі й своїй родині цілком гарне життя на розмірно високому культурному рівні. Всі роди суспільного обезпечення: на випадок недуги, нещасного случаю й на старість давали робітництву спромогу спокійно, безпечно й по людськи прожити вік. Загальна шкільна й окрема професійна освіта, а крім цього часописи, книжки й участь в публичному життю, в свою чергу теж робили своє серед міліонових робітничих мас. Колективні умови праці, восьмигодинний робочий день, а в останніх часах система т. зв. фабричних комітетів увільнили робітництво цілком від первісної принижуючої феодальної залежности від власників-капіталістів й зробили робітника одним із рівнорядних чинників у всякій організації, котрому на імя: народне господарство. А це тим паче, що наслідком загального переходу великих промислових підприємств у форми безіменних [illegible] акційних спілок з капіталом, розбитим на сотні тисяч акцій, котрі день-вдень на біржах міняють своїх власників й переходять з рук до рук, в [illegible] на такий стан, робітник [illegible] **вже й тепер** [illegible] в [illegible] підприємстві.

Словом: зі **зросту загального добробуту скористали всі кляси**. Тільки [illegible] в краях, [illegible] рівні [illegible] у Галичині, на Україні, в Румунії і т. д.) [illegible] й добробут [illegible] та селянства. Нічого подібного [illegible] в культурних країнах Зах. Европи. [illegible] статистичні про висоту [illegible] [illegible] [illegible] Мабуть [illegible]

ПОЗІР!

На викупно „УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ“ второк, дня 2. жовтня ц. р. в салі Сокола-Батька, вул. Руська ч. 20.

КОНЦЕРТ

відомої артистки-співачки А. КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ.

В програмі українські і чужі пісні.

Білети в ціні від 3—1 зол. для молоді 0·50 можна набути в Книгарні ім. Шевченка і в Соколі-Батьку. 1—2
648

ОСИП СТЕФАНОВИЧ
РАНІШЕ РОМАН ЗУБИК
Львів, вул. Галицька ч. 16.
поручає
ВОВНИ на СУКНІ І ЖІНОЧІ ПЛАЩІ, у великому виборі ШОВКИ, СУКНА НА МУЖЕСЬКІ ОДЯГИ.

загальну пауперизацію робітничої кляси напр. старий Бернштайн, провідник т.зв. ревізіонізму в соціялізмі, представляв у виді геометричної фігури зі широкою, грубою підставою, яка опісля переходила в щораз тоншу шию й закінчувалася невеликою галкою. Це значить на долі є мільйонові маси бідних робітників, над котрими стоїть нечисленна й щораз більше пропадаюча верства т. зв. дрібно-міщан, а над ними всіми знов панує мала жменька капіталістів. Тепер, на думку Бернштайна, требаб суспільні відносини радше представити у виді піраміди, котрої підстава й оба боки рівномірно поширилися й продовжилися. **Взагалі, на довшу мету є річю неможливою удержати такий стан, щоби зросло богацтво тільки одної суспільної верстви.** При загальнім зрості добробуту користають всі класи й усі верстви. В Америці найкраще це видно. Підприємець **мусить** все львину пайку зиску з підприємства вложити в те саме або інше підприємство, а як ні, то мусить шукати корисної льокати капіталу за кордоном. Тільки розмірно незначна частина його зисків йде на чисту консумцію та люксус. А так само тільки дрібні рентієри „відкладають“ капітал для чистої консумції. Зрештою — капітал вічно переходить фази: ціна — дохід — ціна й постійно находиться в „суспільному“ обороті.

Эті всі моменти й спричинили, що **робітництво з культурних країн світу ані не хоче ані не може рискувати суспільним переворотом.** Воно тільки позірно є тепер „революційною“ клясою. Одначе на ділі, воно є так само **консервативне**, як і капіталісти. **І капіталісти й робітники — однаково заінтересовані в правильному ході й спокійному розвиткові сучасного господарського життя.** Без забезпечення корисних прибутків капіталові, нема забезпечення корисних заробітків робітництву. Криза англійського, до недавна цвітучого, вуглевого промислу показує це найкраще. Півтора мільйона англійських вуглекопів не працює вже так довго не тому, що, може, „захланні“ капіталісти не хочуть нічого попустити з власних зисків. Але на ділі тому, бо наслідком загальних змін на ринку топлива (опалювання кораблів не вуглем тільки ропою і т. д.), перестала рентуватися продукція вугля. Капіталіст ніколи не відмовляє підвишки платні робітникові, **коли він сам може збільшити свій заробіток.** А так — з порожнього ніхто нічого не валле.

Знаючи це, робітництво культурних країн Европи, ніколи не піде за більшовицькими кличами. Що йому може принести суспільний переворот на російський зразок? Тільки загальну руїну і страшну загибіль! **Політичні** зміни можна перевести в одну мить шляхом перевороту, але **ніколи суспільних й господарських.** Ці наростають поволи і органічно, можна сказати: поза всякими політичними умовами.

Тому „підкуплені“ є в культурних країнах світу не робітничі провідники, тільки самі мільйонові маси робітників. І ніхто інший тільки вони тягнуть своїх провідників в сторону Брюсселя а не в сторону Москви. **Д-р Павло Лисяк.**

Радянська Україна.

Польська школа.

В радянській пресі читаємо, що в проскурівському районі, суміжному з нашою Скалатщиною відкривають у цьому році 20 молодших і 8 старших шкільних концентрів для польської дітвори шкільного віку. Радянські педагоги надіються, що таким чином польській школі вдасться у тому районі охопити всіх дітей (очевидно польських) шкільного віку в віці від 8—9 літніх. Тут слід замітити, що в Проскурівщині є всего 2 відсотки польського населення. Коли порівнати шкільні відносини, які витворилися в радянській Проскурівщині для польської меншости з тими, які запанували в суміжній з нею Скалатщині по цей бік Збруча то прийдеться вхопитись за голову. Там польська меншість має повне забезпечення шкільного навчання у рідній мові для своєї дітвори, а тут українська більшість не розпоряджає ні одною українською школою. Все тут спольонізоване.

Звільнювання з посад за незнання української мови.

Окружна комісія по справам українізації в Харкові обслідувала чи не четвертий з черги раз деякі харківські установи під оглядом їх українізації. Обслідування показало, що по деяких установах справа українізації йде дуже мляво. В Держторзі на 350 урядовців тільки 79 знає добре українську мову, 97 урядовців ще досі не складали ніякого іспиту з української мови і її зовсім не знають, інші знають її недостаточно. Адміністрація Держторгу ставиться до українізації чисто формально. В ЦСУ (центральне статистичне управління) є теж ціла низка відповідальних робітників, що ще й досі не знають української мови. Комісія рішила ужити репресивних способів відносно тих, що ще й досі не вивчили української мови та ставляться ворожо до українізації. І так в Держторзі рішено звільнити з посади інструкторів Златіна і Діякопова, кільком урядовцям запропоновано зложити іспит з української мови до 25. жовтня, інакше їх теж звільнять. **Самому голові Держторгу Берліну** (чистокровний „українець“!) запропонувала комісія вивчити українську мову протягом 6-ти місяців, бо інакше буде приневолений розпрощатись з головуванням у тій установі. Адміністрації комісія висловила догану за легковаження справ українізації. У ЦСУ звільнено з посад завідуючих відділами Бернікова і Етштайна та інструктора Паньковського. Управі Донвугілля запропонувала комісія видавати журнал „Железо й уголь“ та „Вестник Донугля“ українською мовою. Загально комісія буде вживати від тепер виключно репресивних мір до всіх тих, що будуть ухилятись від вивчення української мови. Попри те рішила комісія остаточно зліквідувати всі приватні курси в місті й зменшити плату за навчання на держкурсах з 6 до 4 відс., а на філіях курсів при установах з 4 до 3 відс. заплати службовців. Зменшено також і плату за перевірку груп на держкурсах. Безробітних від плати звільнятиметься. Для навчання безробітних незабаром мають відкрити філію курсів при біржі праці.

Комісія ухвалила далі скріпити українізацію військових частин і зорганізувати при всіх робітничих клюбах гуртки української мови та українознавства. До 15. жовтня перевірка всіх наркоматів і центральних установ закінчиться.

На церковному роздоріжжі.

(Від нашого постійного кореспондента.)

Луцьк, 27. вересня 1928.

Хоч і належу до церковного комітету, але в даному випадку висловлюю свій особистий погляд на шляхи й засоби боротьби за навернення православної церкви на наших землях до старих історичних форм і традицій, чи, як кажуть, за українізацію її. Погляд мій завжди дечим ріжнився від погляду церковного комітету в його минулому! Кажу: в минулому, бо церковний комітет у сучасному складі щодо провідної лінії заломився. На останньому засіданні комітету виявилась деяка розбіжність щодо методів і засобів дальшої боротьби.

На щастя, настав, такби мовити, мертвий сезон, викликаний виїздом митрополита за кордон і чисто канцелярською роботою комісії при митрополитальній раді, якій доручено розглянути статут й виборчу ординацію собору, що має відбутися в січні будучого року в Почаєві.

Власне, розбіжність у поглядах і повстала на ґрунті участи українців у праці названої комісії. Були голоси за участь у ній і були проти. Перші перемогли своєю кількістю, і член комітету на засіданні комісії 14—17. вересня був присутнім. Можливо через те голова комітету д-р Річинський, який опинився в меншости, покликуючись на недугу, передав головування свому заступникові.

Первопричиною поділу погляда серед членів комітету є ріжне трактування останніх подій. Істнувала деяка віра в те, що умова, підписана з митрополитом 1. липня, цілковито вирішить справу українізації церкви. Відозва митрополита до духовенства в цій справі й супровідний папір до неї не виправдали цих надій. Виявилося, що це не осягнення мети, а лише один з чергових кроків на шляху до неї. Звідси деяке розчарування й незадоволення поступованням митрополита. Деякі з церковників добачили в його поступованні навіть свідоме невиконування заключеної умови й домагалися розпочаття відкритого походу проти вищої церковної влади по взірцю торішнього церковного зїзду. Вони вважають, що мирною співпрацею на терені митрополитальної ради й організаційної комісії собору нічого не дасться осягнути. Це, так би сказати, церковні активісти.

Друга група, яку часто називають, хоч і неслушно, церковно-угодовою, є групою тихого наступу. Вона оцінює останні події так: вимогу згори чи відповідної інструкції до митрополичої відозви не одержано, всієї дистанції до мети одним махом не пройдено. Значить, треба брати поволі позицію за позицією. Умови вважають до того сприятливими: митрополитальна рада обрала зазначену комісію в складі двох білорусів, одного

20-ліття одної школи.

Нарис історії гімназії „Рідної Школи“ УПТ в Яворові.

(Продовження.)

У шк. році 1909-10 фреквенція гімназії зросла. До першої кляси вписалося 58 учеників, до другої 27. Громадяне стали робити заходи, щоби придбати гімназії „право прилюдности“. Ц. к. Рада Шкільна Краєва вислала свого делегата в особі д-ра Майхровича, який візитував школу, двічі, в осени і на весну. Дарма, що школа відповіла всім вимогам [illegible] „Рада Шкільна Краєва“ рішила на сво[illegible] засіданні одноголосно признати українській гімназії в Яворові право прилюдности, права прилюдности гімназії не признали; причиною тут були протизаходи яворівської і львівської польонії, яка не мала разом з місцевими польськими жидами сили вдержати фреквенцію своєї школи.

Українську гімназію утримувало весь час само українське громадянство. В 1909/10 р. пр. удержання коштувало яких 19.000 корон.

Учительський збір тогож року складали: пок. дир. Т. Грушкевич, пок. І. Тисовський, Дмитро Ліськевич, пок. Андр. Марешін, І. Вербовий і Андр. Молчко. До місцевого комітету належали крім вище згаданих з попереднього року ще п. Евстах Левко, пок. Сенько Борис і Мих. Грабовський.

1909 р. на феріях заложено бурсу під фірмою „Просвіти“. Настоятелем її був пок. І. Блавацький, п. Марія Кручковська і п. Слава Яремова. Вже 1910/11 число бурсаків подвоїлося.

В осени 1909 р. їздила до Львова у справах гімназії масова (зложена з 80. людей) депутація під проводом пок. о. Мих. Кручковського, пароха Нагачева, Петра Бугая, нотаря з Краківця й І. Загаєвича. Були вони під проводом бл. п. посла Е. Олесницького в соймі та в намісництві. Того-самого року їздила делєґація зложена з о. М. Кручковського, П. Бугая, І. Загаєвича, Мик. Масюка і Степана Гарасима, війта Молошкович, до Відня до Міністерства Освіти.

З початком шк. р. 1910/11 фреквенція учеників подвоїлася; до трьох кляс вписалося 170 учеників. Підчас ферій відновили весь гімн. будинок. Крім вище згаданих учителів прийшли ще нові: Евстах Шпитковський, опісля Юліян Садовський, Олекс. Стеслович і Павло Придаткевич.

Гімназія розвивалася незвичайно гарно, чимраз краще. Вже перед всесвітною війною її фреквенція осягла число около 400 учеників. Гімн. будинок став незабаром за малий і 14. жовтня 1912 р. покладено угольний камінь під величавий, двоповерховий будинок, де міститься гімназія досі. Заведення дістало вкінці право прилюдности, а навіть на основі соймового рішення з 1914. р. з новим шк. роком 1914/15 гімназія в Яворові переходила на державний етат. Та настала війна.

В 1914/15 р. за російської інвазії в гімназії не було навчання. Останнього передвоєнного директора пок. І. Прийму вивезли москалі з краю. Гімназію відчинено щойно 1915/16). Управителем тоді став дир. Ярослав Біленький (в рр. 1915/16—1917/18).

У червні 1916 р. згорів старий будинок і гімназія перенеслася до школи ім. Т. Шевченка, опісля до нескінченого ще свойого нового. 1917/18 р. відбулася в гімназії перша матура.

Підчас ферій 1918 р. повернув з московськ. полону пок. дир. І. Прийма і обняв знову — на короткий час — ведення заведення.

Українсько-польська війна в 1918 р. спинила знову навчання. Тоді й потерпіла гімназія найбільш. Богаті кабінети гімназії зрабовано бібліотеку її знищено і спустошено, запроторено і позакидувано документи і акти гімназії, поруйновано новий гімн. будинок — і вкінці спроваджено до гімназії військовий шпиталь. Щойно в липні 1920. р. можна було видістати назад будинок для шк. вжитку. Чимало учеників гімназії принесло свої голови у жертву в боях за волю України.

21. лютого 1920 р. зійшлася знову учительська конференція, що призадумалася над відновленням праці. Зійшлися: Адольф Мусинович, Олександра Ставнича, О. Мельничук, О. Тупа і о. І. Фенич. Записалося 55 учеників. Зорганізовано чотири кляси. Директором став Адольф Мусинович. Від 19. лютого 1922 р. обняв управу Теодозій Ставничий. Був директором до 1. вересня 1923. р. У шк. році 1923/24 управителем був д-р Осип Туринський. В шк. році 1924/25 і 1925/6 управа спочивала в руках д-р Миколи Чайківського. В 1926/27 р управителем став д-р Маркіян Терлецький.

(Докінчення буде.)

Магазин блаватних товарів

Стахевич і Абрисовський

у Львові — Ринок ч. 32.

поручає

добірні товари для пань — мужеські сукна — полотна.

Великий вибір! Ціни низькі!

116 4—8

українців, одного чеха, який йде з першими і двох росіян; головою комісії є вл. Олексій з походження українець (з Галичини); отже сторонники введення в церковну практику живої мови й наближення церкви до національного ґрунту мають у комісії більшість, а значить, можуть підготовити собор у такому складі, який піде з народом, а не по лінії русифікаційних чи „славянистських" стремлінь.

В тому, що ситуація для українців є корисною, дарма, що вони не одержали згори всього того, чого сподівалися, переконували „сторонників тихого наступу" невдоволення й метушня серед росіян, які почали обкидати еп. Олексія різними брудами в „Русскому Голосі", погрожувати митрополитові розривом, утворенням окремої російської церкви й т. д.

Отже, факт стався: українці станули на шляху такого завойовування прав у церкви, і цей крок характеризує сьогочасний момент боротьби. Чи він буде лише коротким епізодом, — бо група активістів і тепер ще домагається атаки, — чи стане шляхом до наміченої мети, під цей час тоді ще сказати.

Питання може розвязатися дуже швидко в залежности від того, як поставиться митрополит після свого повороту до тих змін, які внесла організаційна комісія до синодального проєкту статуту собору й виборчих правил. Тут треба зауважити, що ці зміни повівають демократичним духом: для входження в склад собору заведені паритетні засади, цілковито усунуто членів консисторій (по посаді), обмежено до мінімума чернецтво й взагалі офіційних членів собору з призначення і т. д.

Відкинення цих змін, внесених комісією, й може бути причиною до війни, на яку чекають активісти. До цього-ж може прийти і в тому випадку, коли світська влада не дасть дозволу на собор, а вища церковна влада не схоче задовольнити домагань українців своєю властю.

Расходження серед членів комітету й сторонніх церковних діячів полягає ще й на тому іншому. Є такі, які ще вірять, що світська влада, на випадок розриву з церковною владою, дасть українцям усе. У цьому напрямі чимало працюють „регіоналісти", підкопуючись під церковний комітет, щоби захопити провід у церковній справі в свої, а властиво, в урядові руки. Є, з другого боку, й такі, які тверезо оцінюючи ситуацію, вважають, що маси ще слабо зорганізовані, і в цьому бачать головну причину неуспіху всієї боротьби, й тому радять, відмовляючись від блиськіх ефектів атак, зайнятися мозольною роботою серед мас, голос яких буде децидувати. Правда, є велика перешкода на цьому шляху: влада розвязала ще в минулому році церковний комітет і він не має свободи руху.

З тої причини повстала думка заснувати спеціяльне статутове товариство, статут якого вже вироблено. Що з цього вийде, трудно сказати. Нема, з одної сторони, надії на затвердження цього статуту, а з другого боку, хто скаже, в які руки попаде воно? І чи це не є засобом до ліквідації церковного комітету та передачі справи в інші руки?

Ось та ситуація, в якій опинилася справа православної церкви в мертвому літньому сезоні.

Одно є ясним, що маси ще не сказали свого останнього слова, а це слово може дуже заважити й бути несподіванкою для всіх. Врешті про це іншим разом.

В. Островський.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

На господарському фронті.

ПОВІТОВА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА ВИСТАВА В КОПИЧИНЦЯХ.

II.

РОСТИННА ПРОДУКЦІЯ, розміщена у великій салі Народнього Дому давала справжні досягнення повіту за останніх 5 літ. В цім відділі не було строгої систематики і тому експонати того, що в повіті продукується та того, що вводиться як проби і досліди, були розміщені разом і затемнювали дещо образ, який можна було осягнути при іншому розміщенні, коли взялося під увагу стан повіту, який був перед початком праці агрономів та кооператив, та його стан після 5-тилітньої праці цих установ і людей. Все таки впадало у вічі, що селянство перейшло до добірних родів насіння та до систематичного уживання штучних погноїв. Замітний є теж напрям продукції власного насіння і його ушляхотнювання звичайними господарськими заходами. Не без впливу була тут не тільки праця агрономів і кооператив, але також насінного господарства братів Клюшинських в Яблонові, яке безумовно вплинуло позитивно на заміну насіння в повіті. Замітним було теж плекання дійсно гарної фасолі та кукурудзи, двох важних споживчих артикулів у повіті. Були і спроби рослин, які не належать господарчо і ботанічно до цього району, як напр.: льон, однак вислідки їх були зовсім добрі. В цім відділі одержали похвальні листи: Рослонович Василь — Копичинці, (жито), Поплета Іван і Хоботюк Іван — Коцюбинчики (жито петкус), Мушій Осип — Кривеньке (кукурудза), Дреґіт Осип — Чорнокінецька Воля (плекання насіння люцерни), насінне господарство братів Клюшинських в Яблонові, Шанковський Львонтин (збіжа і стручкові), Чорний Іван — Галицівці, Безкоровайний Іван — Целіїв, Мушій Іван — Кривеньке о. Северин Матковський — Босири (всі за досвідництво), Рощаківський — Сорока (фасоля), Анна Білан — Кроґулець (льон), Мединський Петро — Воля Чорнокінецька (управа пашні), Перевізник Іван — Сокирянці (пашні бураки). Відділ городовини представлявся дуже гарно і мав експонати, яких позавидили би навіть городні господарства, що лежать в близькому великих міст. В цім відділі нагороджені похвальними листами: Останчук Софія — Кривеньке, Міатан Осип — Товстеньке, Захарчак Софія і Марія — Копичинці, Федонів Софія — Кривеньке, Голубович Гриць — Васильків, Товкач М. Городниця, Христович Іван — Яблонів, Швікула Софія — Копичинці (бараболі-ріжки!) і н. Шанковська — Нижбіров Новий. Цілий відділ городовини був одним з доказів, що селянське городництво стоїть у цих околицях досить високо, хоч воно може призначене тільки для домашнього ужитку за не має під цю пору відповідних ринків збуту. В садівництві, яке в цім повіті стоїть майже на останньому місці, виказалися тільки три села: Товстеньке — де в першому ряді стоїть о. Лушпінський Іван, Яблонів, де працює о. Фацієвич та Кобиловолоки, де цим займається о. Чарториський та дир. Ковальський. Садівництво має тут тільки льокальне значіння і тому не має воно впливу на загальну господарку повіту. Замітними були спроби плекання винограду, за що надано похвальні листи о. Лушпінському з Товстенького і Турчановському Власієви з Копичинець.

III.

З ПРОМИСЛОВИХ І ВИРОБНИЧИХ експонатів заслугували на увагу овочеві вироби, консерви та мармеляда, яких пропагатором є о. Фацієвич з Яблонова, за що признано йому диплом. Крім того в цім ділі визначались вироби п. Литвинюкової з Оришковець та Барабашової з Кобиловолок. В пасічництві на перший план вибивалась виставка двох наших підприємств, а саме: Крайового Пасічничого Обєднання „Рій" та „Пасічницької Спілки" у Львові. Обом їм признано дипльоми. З пасічників відзначалися своїми експонатами Гешетало Іван з Говилова та Шевчук Петро з Кривенького. Цей останній веде промислову пасіку в найширшому значінню того слова, бо вдержує себе і рідню тільки з доходів пасіки. Інші промислові фірми були: Косень Косенський і Спілка, які уділили перший раз прилюдну виставку свічок та стеаринових і товщевих перетворів, при чому замітні були церковні свічки, прикрашені народними взорами, досі у нас непопулярні, дальше „Союз Промисловців Гуцульщини" з Косова з килимами та гуцульськими виробами, та кооператива „Будучність" з Тернополя з своїми виробами паперців „Калина", що досмотрені тепер водним знаком можуть конкурувати з найкращими виробами чужих фірм.

ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ був розміщений у двох салях, з котрих одна була присвячена народній ноші та загалом обстановці селянства Копичинеччини і це було зібрано та дібрано незвичайно влучно та вміло директором П. С. К. п. Мартюком. Тут бачили ми килими, покривала, рядна, мережане та вишивано білля на постіль, жіночі убори, гуньки, сіраки, кожухи, власно бите сукно, кращене полотно, колекцію соломяних капелюхів, які тут ще не переводиться і т. д. В цім відділі нагороджено похвальними листами за вишивки і мережкування Барабашеву з Кобиловолок та Олійник Марію з Яблонова, за білосніжно-кухарські вироби Слободяна Петра з Сокирянець і Стадника Миколу з Копичинець, за виріб струнних інструментів (скрипка та бас) Джанджару Йосифа з Клювинець, за деревляні вироби Христовича Івана з Яблонова та Штохайла Олексу, а за гончарські вироби даного майстра цеї штуки Лабановича з Копичинець. В другій салі розміщено вироби „Українського Народнього Мистецтва" і „Труду" зі Львова та гуртову виставку „Союзу Українок" з Копичинець. Ця остання виставка мала дуже богатий матеріял у рушниках, портієрах, скатертях, макатах, мережках ріжних родів, у вишиваному біллю та інших народніх мистецьких прикрасах хати. Все це було старанно і солідно виконане та розміщене з дійсно мистецьким смаком, хоч може невеликий простір салі не давав можности розмістити всі ці роботи з більшою переглядністю і викликати в видця заслужений ефект. Найбільшою заслугою цеї дійсно гарної частини вистави була довга підготовка Виділу копичинецького „Союзу Українок", за що нагороджено його та його голову п. Стефанію Савчаківну дипльомами. Крім того нагороджено дипльомом мистецькі домашні роботи п. Лопатинської з Копичинець та похвальними листами за вишивки і гафти п. Луковичівну Евстахію з Копичинець, Анну, Павлину та Наталку Шпикулівні з Копичинець, п. Ольгу Капустинську з Копичинець, п. Софію Шпикулівну з Копичинець, а „Дівоче Брацтво" з Самолусковець за приворовлення національних взорів на церковних ризах. Крім того нагороджено за вишивки Бодзаруківну Стефанію та Матусівну Стаху. Цей відділ давав запоруку, що невиключена є при дальшій праці також зорганізування кооперативної роботи в цім напрямі.

Крім цього нагороджено кооперативу „Червона Калина" у Львові за видавництва військово-історичного характеру та ширення національної культури, кооп. „Народній Дім" в Копичинцях за ширення кредитової кооперації, „Українське Народне Мистецтво" та „Труд" у Львові за ширення національної культури та плекання народнього мистецтва, та фірму „Брати Фельчинські" в Калуші за виріб дзвонів. Фірму „Фосфор" в Озерянах-Варишi відзначено наданням похвального листу за виріб штучних гноїв. Крім цього поза виставовим конкурсом брали участь у виставі Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар" у Львові та „Ревізійний Союз Українських Кооператив" з власними великими віосками.

Треба признати, що вистава, в яку стільки труду вложили її господарі й впорядчики дала повне вдоволення і для них самих і для відвідувачів. Вистава осягнула вповні свою ціль та дала наглядний доказ, як великі поступи зробило наше село під впливом праці кооперації за останніх кілька літ. Крім цього дала вистава перегляд всіх цих багатств, які криють в собі села Копичинеччини і то не тільки під господарським, але також і під мистецьким оглядом. Було б тільки побажаним на слідуючий раз, щоби у виставі брали також участь сусідні повіти як гості з експонатами, бо тоді був би кращий перегляд даного району, от як це було на виставі в Стрию. Треба підкреслити величну спосібність організаційну самої вистави, яка дала можність виставцям не тільки відповідно уставити свої експонати, але й відповідно їх удержати, що важне було передовсім при сільсько-господарських тваринах. Велике число учасників, бо за всі дні около 5.000 людей, які чи то відвідували виставу, чи то брали в ній участь як виставці чи слухачі викладів, було певно найкращою нагородою для Повітового Союза Кооператив, що цю виставу уладжував. Треба надіятися, що в найблищих роках будемо мати змогу знова відвідати Копичинці при нагоді подібної вистави, а тоді певне і вислідки праці Повітового Союзу Кооператив будуть знова більші і помітніші на селах. А господарям вистави належиться подяка від української суспільности, а в першу чергу від кооперативної громади, що своєю невтомною працею довели до такого закінчення своєї 5-літньої праці. Неханнєж спомин про цю виставу не остане тільки милою згадкою, але також нехай буде заохотою для інших Повітових Союзів Кооператив, щоби далі від часу до часу перегляд цеї важної праці, яку мозолистою рукою робить наше селянство згуртоване в новій, кооперативній громаді.

Інж. Евген Храплевий.

Перед виборами до Каси Хорих.

КОМУНІКАТ.

На днях появилися на мурах міста Львова оголошення Управи Каси Хорих про вибори 60 делегатів з кругів працівників, а 30 делегатів з кругів працедавців до Ради Каси Хорих на нову трирічну каденцію.

Вибори ці мають відбутися в днях 17. і 18. листопада п. р. Значіння цеї установи для широких кругів українського працюючого громадянства відоме. На жаль, українці досі не мали там належного їх чисельности впливу. Та й далі не будемо мати того впливу, якщо не виявимо напруженої активности при цих виборах і не виберемо відповідної скількости українських делегатів до Ради Каси Хорих.

Підготовання до цеї акції з української сторони вже започатковано. Свічас по розписанні цих виборів скликала Народня Організація Українців м. Львова представників всіх наших господарських та культурно-освітніх установ на ширшу нараду. Тут вирішено утворити до переведення цих виборів загально-український безпартійний виборчий комітет. До цього комітету вибрано громадян: Глинчака Івана, Галібея Михайла, Березовського Амброзія, Ігната Евстахія, о. Капітанюка Антона, Дропу Івана, Жмінковського Івана, Соколика Василя, Стефчака Івана, Герасимовича Івана, д-ра Палійчука Петра, Панчишина Данила, Олексина Івана, Гевака Стефана, Козацького Івана, Коваля Н., і представникам Т-ва Укр. Прив. Уряд. „Супруг", якому зарезервовано місце. До співпраці з цьому Комітеті упрошено також п. посла Антона Максимовича. На засіданні дня 10. вересня Комітет цей уконституувався, вибираючи на голову громадянина Олексина Івана, кафл. робітника, на заступника д-ра Палійчука Петра, прив. урядн. і Жмінковського Івана, робітника, на касієра гром. Гевака Степана, переплетника, і на секретаря гром. Стефчака Івана, учителя. Дальше рішено видати відозву для розліплення на мурах м. Львова з поданням до прилюднування реклямаційного часу та з повідомленням про виборчий льокаль, що буде містити ся в робітничім Т-ві „Сила" при вул. Краківській ч. 17, І. пов.

На черговому засіданні дня 19. вересня обзнайомлено ся докладно зі законом про Каси Хорих і з виборчою ординацією до Каси Хорих, що реферував п. посол Антін Максимович та вирішено також внести предложення до управи Каси Хорих проти небезпечного в наслідках для українців визначення на день 17 лист. виборчих льокалів у приватних і міських установах і підприємствах. Делегатами в тій справі вибрано п. посла Максимовича, предсідника, гром. Олексина, Ігната і Березовського. Вкінці вирішено відноситися до всіх українських установ і виборців з проханням складати відповідні датки на український виборчий фонд на руки касієра комітету гром. Гевака Степана вул. Чарнецького ч. 26.

Львів, дня 24. вересня 1928.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ:

Іван Олексин, голова. Іван Стефчак, секретар.

Що було в Ходорові?

(Донос від учасника подій.)

Надто суперечні а при тім дуже тенденційні вісти обійшли всю пресу про події в Ходорові у звязку зі ставом-багном, з якого спущено перед трьома тижнями воду. В огляду на те, що події ті дефінітивно покінчалися а до того ще й повною побідою ходорівського населення, не зайвим буде познайомити наше громадянство з тим, як виглядали в правдивому світлі „ходорівські заворушення".

В північній частині Ходорова розлягтись біля містечка на просторі яких 800 моргів непсько удержувані мочари-стави вірніще багно-став колись власність барона де-Во, що від 4 літ є власністю ходорівської цукроварні. Став цей заливав рік-річно майже одну четверту частину Ходорова, а саме т. зв. дільницю „за рікою", де живе понад 60 господарів на просторі понад 80 моргів простору, яким що третій-четвертий рік грозила небезпека затоплення усего мертвого і живого інвентаря (як це напр. мало місце в 1924 р.), а надто рік-річно при спусканні води зі ставу підходила вода на городи і подвіря господарів, заливаючи не тільки всю городовину, яка замокала, але й зложені вемні плоди як збіже, сіно, бульбу і т. д. Крім цього усі ґрунта не тільки ходорівщан, але й селян із Волчатич на просторі яких 800 моргів, що межують зі ставом представляли з себе один безвартісний мокляк, бо з правила всі засіви на тих ґрунтах вимокали. Таким робом люди з повищих обох місцевостей зазнавали від ходорівського ставу шкоди в пересічній вартости від 350.000 до 400.000 зол. річно.

Не улягає сумнівови, що проти вище названих шкід боролося від ряду літ все населення Ходорівщини і перед вибухом всесвітньої війни добилися були Ходорівщани навіть адміністративних заряджень, які наказували власникам ставів перевести відповідну меліорацію, в чому саме вибух війни став на перешкоді, а що найважніще, дотичні документи адміністраційної влади також не тільки в Старостві, але і в Уряді громадськім в Ходорові в часі війни загинули. Отже коли наслідник бар. де-Во ходорівська цукроварня в мин. році внесла до Староства в Бібрці подання на продовження своєї концесії утримування т. зв. водного права, а Староство розписало відповідне адміністраційне поступовання, то при цій нагоді не тільки Ходорів з Волчатичами, але й інші доокличні села як Оттиневичі, Добрівляни (бо мочаровиті багна тягнуться в Ходорівщині майже на просторі 25 км., а саме від Острова Чорного аж по Бортники) внесли заміти проти цього, вказуючи в своїх протестах, що противляться наданню водного права не тільки з вище поданих причин, що завдають страшних шкід від ставів, але й тому, що багна ті є розсадниками найрізнородніщих недуг-епідемій, як малярії, ревматизму і т. д. (яка то обставина відповідає дійсности, бо в такій малій місцевости як Ходорів з 6 тисячним населенням має свій осідок 5 лікарів, яким цілком не зле поводиться). Ці поважні заміти спонукали завідуючого фільварками цукроварні п. Пішковського зложити при комісійнім поступованні заяву, що цукроварня в найкоротшім часі переведе меліорацію ставів, а на всякий випадок вже останній раз напускає воду до ставу та при найближчім полові риб, спустивши воду, її більше збирати не буде. Отже коли в цьому році для полову риб цукроварня став спустила і згодом задумала напускати його водою через спущення заставок на нього, тоді ходорівщани пригадали цукроварні через своїх делегатів минулорічну заяву п. Пішковського, а коли мимо цього фільварочна служба дня 15/9. б. р. хотіла спустити на слюзах заставки і то при асисті понад 20 поліціїв тоді неначе з-під землі виросла товпа народу в числі 500 до 600 люда, яка перешкодила спущенню заставок і не дала себе поліції розігнати, бо слюзи ставу обляглии в першому ряді всі вагітні женщини, в другому ряді жінки з дітьми на руках, а дальші ряди виповнив нечесь жіночий пол так, що мущини лишились на дальших резервах. Незвичайно рішуча постава жіноцтва, серед якої рівночасно рознеслась слава пісні „не пускаймо води свояй наш рух" приневолила делегата староства п. Цібуху по зробленні протоколів з деякими жінками з 20. поліціянтами усунутись і більше на слюзу не являтись. Як сумерки запали від невідомої руки заливали на слюзах заставки, себто попадали в водою. На другий день явився в Ходорові староста з Бібрки в товаристві воєвідського водного референта і начальника відділу безпеченства майора Роговського зі Львова, і по довших пертрактаціях з населенням Ходорова наступило, так сказати, „заміщення зброї" до дня 22/9 ц. р., щоби дирекція цукроварні могла довідатись від водних експертів, чи цьогорічна осінна цукрова кампанія без ставу можлива, а надто, чи вироблені меліораційні пляни затвердить Надзірна Рада цукроварні.

Дня 22/9. явився в Ходорові бобрецький староста Хмілевскі і представник цукроварні дир. Пьотрковскі та делегати Ходорова в присутности адвокатів сенатора д-ра К. Троана д-ра А. Строніцького д-ра Фаерштайна і повновласника громади д-ра Вукіневича, де по відчитанні оречення водних знатоків що цьогорічна кампанія на цукроварні в Ходорові можлива і без ставу, представник цукроварні дир. Пьотровскі заявив, що супроти такого стану справи остаточне вирішення, чи маються заставки заложити чи ні, полишає до вирішення старості Хмелевському і рішенню його безумовно цукроварня підчиниться. По розглянені справи, Староство рішило в користь ходорівщан а саме, щоби заставок більше не закладати, а тимсамим більше ставу не наводнювати, а тільки в найблищому часі приступити до переведення меліорації, щоби багна осушити, і тим Ходорівщину оздоровити та від шкід роблених ставом охоронити. Таким робом завдяки рішучій поставі жіноцтва Ходорівщини майже по 30-ти літах боротьби за спущення ставу добились належного успіху.

Зазначити належить, що Староство в Бібрці в особі п. Хмілевського виявило у повищій справі велику дозу рівноваги і такту та в немалій мірі причинилося до позитивного полагодження спору ходорівщан з цукровнею.

Поінформований.

Збіже і пашу

дорібок Вашої цілорічної праці, обезпечуйте від огню тільки в своїм Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Інформації уділюють місцеві агенції.

205 17—?

По широкому світі.

Є чутки, що в найближчім часі німецький уряд призначить своїх нових амбасадорів у Москві, Варшаві та Ангорі.

Абісинія за прикладом Альбанії вибрала собі короля, князя Касарі, хоча має вже... цісареву.

Англійська преса погрожує Австрії кредитовим бойкотом, коли вона не розброїть своїх партійних боївок.

Аргентина відмовилась на майбутнє платити свою пайку на утримання Ліги Націй.

В Англії радить з'їзд представників консерватиної партії; є на ньому 2.600 делегатів.

Шведський уряд зголосив свою димісію.

Один з провідників японської партії „сейюкай" Мацура вибирається на 3 місяці в подорож по СРСР, щоби змінити взаємини Японії з Радянським Союзом.

У Краснодарі відкрила більшовицька влада контреволюційну організацію між таможніми студентами агрономічного інституту. Члени організації, — це сини бувших царських офіцерів та урядовців.

В неділю дня 30. ц. м. біля Братислави відкриють памятник поставлений чехословацьким урядом у честь народнього чеського героя Мілана Стефаника, творця чехословацьких легіонів.

В половині жовтня ц. р. візьмуться переговори між Данцігом і Польщею в справі черговото митного договору. Досі одержувало Вільне Місто в відсотків із загальної доходової суми переводового мита Польщі. Новий договір обовязувати має 2 роки.

Ріжні вісти.

МАРШАЛОК ПІЛСУДСЬКИЙ ВЕРТАЄ 5. ЖОВТНЯ.

Повороту марш. Пілсудського з Букарешту сподіються у Варшаві 5. жовтня. У Букарешті в неділю марш. Пілсудський буде на могилі Незнаного Вояка, потім відвідає президента ради мін. і членів рег. ради, опісля міністра закорд. справ, а в понеділок міністра війни.

ТРИДЕРЖАВНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ПАКТ?

„Шікаго Трібюн" повідомляє, нібито в Римі інтервеніювала Англія і Франція, щоби приєднати Італію для плянів тридержавного европейського пакту. За приступлення до пакту Італія одержала би спец. концесії на Далекім Сході, мандат над Сирією і поширення італійських впливів в Абісинії і полудн. Арабії. Зате Балкан був би територією впливів усіх трьох держав.

НОТА ЗЛ. ДЕРЖАВ ДО АНҐЛІЇ Й ФРАНЦІЇ.

Американська нота, доручена льордові Кашенденові, як виконуючому обовязки держ. секретаря закорд. справ у відповіді на англ.-французьке предложення в справі обмеження морських зброєнь, не приймає англ.-франц. предложень, хоч не подає ніяких нових внесень у справі обмеження морських зброєнь. Нота висловлює готовість уряду Зл. Держав робити далі заходи, щоби найти основу, яка задоволила би всі морські держави включно з цими, які не були заступлені на конференції трьох держав у Женеві. Уряд Зл. Держав готовий взяти під увагу потреби Франції, Італії та кожної іншої держави, наскільки йде про деякі спец. типи кораблів, які вони вважають найвідповіднішими для оборони. Вкінці нота висловлює надію, що спец. потреби Зл. Держав стрінуться з подібним приняттям з боку інших держав. Ноту розглядають тепер компетентні чинники, а опісля піде під наради кабінету, який порішить, що далі треба робити, щоби найти основу для відновлення праць приготовної комісії конференції розброєнь.

При ревматичних болях в голові, бедрах і раменах, нервоболях, болях в удах і пострілах вживається природну гірку воду **Franciszka Józefa** для щоденного прочищення кормового проводу. Університетські клініки стверджують, що вода **Franciszka Józefa** з окрема в середнім і старшім віці, є знаменитим середником прочищуючим жолудок і кишки.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·00—8·87·50, канадійський долар 8·81·00—8·81·50, чеська корона 0·26·00—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·25—1·25·75, румунська лея 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·34·75, швайцарський франк 1·71·50—1·71·75, фунт штерлінгів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 26·00—27·00.

Золото: 20 корон 36·40·00—36·70·00, 20 франків 34·40·00—34·70·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 46·80·00—47·20·00.

Срібло: Австрійська корона 0·70·00—0·71·00, 5 австрійських корон 3·50·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·77·00—1·80·00, російський рубель 3·00·00—3·10·00, копійки за рубель 1·50·00—1·55·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 46·25—46·25, пшениця селянська 43·75—44·75, жито галицьке 34·25—35·25, ячмінь галицький броварняний 35·50—36·50, ячмінь на мливо 27·50—28·75, ячмінь пастівний 35·50—36·25, овес галицький 30·50—31·50, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля кольорова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох пів-Вікторія 53·00—63·00, горох пільний 32·00—37·00, бобик 30·00—34·50, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 32·00—35·00, сіно солодке трасне прасоване 18·00—20·00, солома прасована 5·00—5·25, гречка 32·75—33·25, льон 64·00—65·00, дубінь синій 21·50—22·50, ріпак озимий 80·00—81·00, мука пшенична 50 проц. 74·00—74·00, мука житна 65 проц. 53·00—54·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 23·00—23·50, отруби пшеничні 23·50—24·00, крупи гречані 73·50—73·50, пшоно 80·00—82·00, крупи ячмінні 73·50—73·50, пошпак 48·00—50·00, просо красне 39·00—41·00, макуха льняні 39·00—50·00, конюшина красна 220·00—230·00, мак синій 128·00—138·00, мак сивий 100·00—110·00. Мішки штові виробу Страдом Варта 1·68—1·72, мішки ужиткові добрі 1·38—1·42.

НОВИНКИ

— **Цікава педагогія.** Від травня с. р. тягнуться дивні репресії супроти української гімназії в Яворові. Після арештування чотирьох учнів торорічної семої кляси Балицького, Грабовського, Олексина і Савки, коли вони просиділи кілька тижнів у вязниці і коли їх відставили закутих до Перемишля, суд випустив їх на волю — навіть без ніякої розправи. Здавалось би справа скінчена і ясна. Однак ш. Кураторія видала розпорядок, що вищезгаданих учеників не вільно було того року класифікувати, ні приймати до кляси, не вільно було і не вільно досі їм видати свідоцтва відходу і не вільно їх досі приняти вже в нічкому заведенню в Польщі, без дозволу кураторії. Виходило би, що рішення суду, який признає обвинувачених невинними, для кураторії не вистає. Не кажемо вже про те, що ці невинні зазнали всіх благодатей вязниці і втратили рік студій. Цікава педагогія, правда?

— **Розпорядок, який нелегко виконати.** Технічна комісія львівської Прибічної Ради видала розпорядок, щоби вечором і в ночі були освітлені числа домів, бо люди, що приїжають уперше до Львова, йдуть де в гості (а може й вертаючи підхмелені до власної хати) нині не в силі були би відчитати числа дому. Щоби такий похвальний розпорядок виконати, доми мусіли би мати при числах окреме світло — чого досі ціле місто не має.

— **Присуд у станиславівському процесі.** В процесі проти Івана Голуба і тов. запав у пятницю пополудні присуд, а саме: Івана Чепигу увільнено, Івана Голуба засуджено на 4 місяці, Олександра Михайловича на 2 міс., Василя Савігевича на 2 міс. Всі три засуджені за неправне переступлення кордону. Боронив Івана Голуба д-р Савчак, усіх інших д-р Водощин.

— **Замкнення білоруських шкіл.** Польські власти поручили замкнути чотири школи Т-ва білоруської школи в Синцях, Слободі, Княгині та Короминщі. Школи ці замкнено тому, бо нібито стверджено, що вони були під впливом комуністичних агітаторів. З таких самих причин замкнули філію Білоруського Т-ва у Полочанині.

— **Календар „Просвіти" на 1929 рік** вже вийшов з друку і появився в розпродажі. На зміст календаря зложилися статті М. Галущинського, Ст. Сірополка, С. Шаха, Яровацького, д-ра Ластовецького, І. Шендрика, П. Сосенка, О. Терлецького, д-ра П. Лисяка, д-ра Б. Гнатевича, й інших. У літературній частині має календар твори: В. Стефаника, Б. Лепкого, О. Бабія, Матіїва-Мельника, В. Софронова-Левицького, М. Рудницького, О. Туринського, Галактіона Чіпки й інших. Понрв те приносить він крім вичерпуючої статті про підсумки останніх виборів до польських законодатних установ ще й портрети **усіх українських послів і сенаторів** та богато інших ілюстрацій. Календар обіймає 224 сторінки друку разом з календарною частиною. Окладинка кисти проф. П. Холодного. Ціна 3 зол.

— **Дві експльозії.** В арсеналі Клесанс у Франції наслідком вибуху кітла згинуло 13 робітників, а 4 було тяжко ранених. У фабриці динаміту в Орбелето (Італія) підчас вибуху згинуло 5 осіб, а 5 ранених.

— **Примусова европеізація Афганістану.** Коли в Кабулі зїхалося 700 послів із ріжних сторін Афганістану на отворення парляменту, стрінула їх прикра несподіванка. На приказ короля Аманули послів тих на силу обголили, вбрали у біляя, маринарки й циліндри. Хоч посли енергійно протестували, їм зовсім обголили бороди й вуси. Викликало це обурення в Афганістані.

— **Львівська хроніка.** Робітник Хірольський дістав 2 роки тяжкої вязниці за те, що пробив смертельно ножем гімназійного возьного Чайку, в якому помилково добачував свого суперника супроти дами свого серця. — „Ножівник" зі Знесіння Зелінський дістав 1 міс. вязниці за напад на селянина, якого поранив. — У ставі на Замарстинові виловили з води 26-літню Янину Ляйбфіш, яка по причині недуги затроїла себе денатуром і втопилась. — 34-літня Марія Бухарика з Клепарова підрізала собі горло бритвою (не небезпечно) з розпуки, що її мужа заарештували за авантури.

— **З сільських трагедій.** Перед львівським судом велась сумна розправа за вбивство рідного брата. Гринько Ворогний парубок з „Передміста Нового" біля Перемишля признався на розправі до того, що вбив сокирою свого брата Юрка, коли той спав. Мотивом злочину була помста за поведінку Юрка, який сварився з братами і матірю, не хотів працювати і сіяв ворожнечу в родині. Гринько дістав 4 роки вязниці.

— **Літературну нагороду** м. Львова, відому під назвою „ім. К. Уейського" признав львівський магістрат за рік 1928 і сьогодні Обязковському в сумі 7500 зол. Гарні гроші! Не хутко діждеться хто з наших письменників такої нагороди.

Найновіші матеріяли шовкові поручає найдешевше
Маґазин ВІЛЬГЕЛЬМА СТРУМА
649 ЛЬВІВ, вул. БОІМІВ, ч. 9. 1—2

— **Хлібні карточки на Рад. Україні.** По містах Радянської України вводять по розпорядку центральної влади хлібні карточки. Цей засіб є наслідком недостачі хліба на ринках. На засіданні Центр. Виконавчого Ком. голова Петровський заявив, що з огляду на трудності у добуванні збіжа від селян, влада буде приневолена знову вжити політику репресій супроти селянства.

— **Розстріляння вояка за шпіонажу.** В Барановичах розстріляли на основі присуду наглого суду капраля Віктора Ягеловича за копіювання військових документів. Рівночасно з арештуванням Ягеловича натрапили на шпіонський гурток, яким кермував повновласник розвідки ДПУ в Мінську, Ларін.

— **Поліцай застрілив взломника.** Дня 25. вересня злодії обікрали блаватну крамницю Ротманової в Бориславі на шкоду 13 тис. зол. Поліція викрила злодіїв у лісі в Попелях і хотіла їх арештувати. Один із взломників стріляв до поліцая. Поліцай відстрілюючись убив його. Другий втік. Убитий называється Стан. Журко з Котівської Бані.

— **Ріжні вісти.** Італійська рада міністрів рішила подвоїти податок на нежонатих.— Суд у Штокгольмі засудив на 50 корон кари молодого князя за те, що поранив чоловіка автом, а не мав права кермування. — Сильне підземельне трептіння відчули знову в Голівуд і Півд. Каліфорнії напротязі 45 хвилин. — Багата американка Чаннос вийшла в Будапешті замуж за ошуканця Наґі, який сфальшував усі папери і підставив фальшивих урядовців і свідків. — Англійський державний скарб стягнув в останньому часі податок зі спадщини мілїонерів на кількадесять міліонів. — У Кракові помер визначний історик мистецтва Юрій Мицельський.— Випадки убивств зі співчуття трапляються щораз частіше: в Берліні Ніна Мехлер убила свого божевільного сина, який страшенно мучився.

— **Рекорди.** Американський уряд ствердив, що між урядовими агентами департаменту тверезости дві третині беруть хабарі; 10.000 урядовців буде звільнених від служби. — Бельгійський військовий летун Коппенс зробив спробу в околиці Парижа з новим легкопадом з висоти 6000 метрів. — До Москви прийшла пішки з Омська жінка Шебалдіна, яка хоче обійти весь СРСР. З Омська вийшла 27. травня; вона збирає по дорозі народні пісні, приповідки і загадки.

— **Новий препарат Штайнаха.** На конгресі природників у Гамбурзі, проф. Новак, асистент проф. Штайнаха, мав відчит про новий препарат для відмолодження, винайдений його вчителем. Називається він „проґінон". Є це пігулки, які можна приймати, річ ясна, без риска операції. Проґінон має ділати з однаковою силою на мущин як і жінок. Новак упевняє, що дотеперішні спроби зроблені з жіноцтвом дали якнайкращі вислідки. Покищо продовжують експерименти на клініках. Проґінон можна буде вживати також як вторскування під шкіру.

— **Зміна прізвищ у СРСР.** На 6-ій сторінці „Ізвестій" находимо цікаву рубрику. Там двічі в тиждень друкуються оголошення про зміну імен і прізвищ. Прошу послухати: „Домна Федорівна Гадюка змінює ім'я та прізвище на Матильда Федорівна Білосельська. Давід Лейб Нахманов Вілоцкк з Чигирина буде називатись... Дорошенко. Руф Іванович Рябокобенко з Ніжгород. губ. буде називатись Олег Баратов. А. А. Черевичка з Козлова хоче називатись краще, по-чужинному, Кунерус, а подружжя Сірошапкових по-княжому: Долгорукі. Можна уявити собі, який клопіт мають знайомі всіх, що напротязі одного дня змінили не тільки своє довголітнє прізвище, але й ім'я, задовольнившись оголошенням у часописі!

— **Світове кіно.** Славний Джон Баррімор приготовляє для екрана „Тараса Бульбу". — Чарлі Чаплін почав нову фільму „Світочі міста"; є це вуличне життя столиці, його верхів і низів. — Утворене нове велике англо-американ. підприємство для поширення европейських фільм у Спол. Державах і Канаді. — І. Мозжухін виставить у жовтні в берлінській „Уфі" життя румунського короля злодіїв Манулеску. — У жовтні збирається в Парижі перший католицький кіновий конґрес. — У Парижі виставлять московську картину з 1908 р.: родинне життя Толстого. — У Шікаґо 300 кін лишилось без музики, наслідком страйку. — На Мадярщині ввезли за минулий рік 1300 фільм. — Італ. уряд за порозумінням з Лігою Націй почав організувати в Римі міжнародний інститут виховної кінематографії; бюджет 600.000 лір. — У Німеччині почали виробляти звукові фільми; наслідують гомін і рух машин на фабриках Круппа, рев звірят з цирку Гаґенбека, то-що.

— **Де сточилася „Божеська Комедія".** Німецький аматор Чара дістав 15 літ тому в спадщині від своєї тітки стару валізку з ріжним шпаргаллям. Аж цими днями він нахилився над нею і потягнув звідти якусь стару книжку. Був це примірник „Божеської комедії" Данте з 1484 р. До цього часу в світі зберіглось усього 11 примірників цього видання.

— **Шайка одноокого серба.** У Парижі арештували шайку сербських бандитів під проводом одноокого Дворича. Вони наробили школи в Парижі і на провінції на півтретя міліона фр. Дворич носив при грабіжах оксамитну маску. Він признався до взломів у графа Корнюле, князя Мюра, в чехословацькому консуляті, у міліонера Вандербільдта. З ним арештували 5 сербів, одного француза і одного поляка Брудажа, які купували від бандитів дорогоцінности.

— **Археольоґічна знахідка в Ґуатемалі.** Англійська преса повідомляє про відкриття в Ґуатемалі таємної піраміди, яку збудувало невідоме племя нагового перед епохою Маї. Піраміду найшли підчас розкопок міста Маї-Уаксатуню. Вона покрита незрозумілими знаками, які доказують, що в центральній Америці істнувала мова досі невідома археольоґам. По боках піраміди вирізьблені людські маски і подоби змій, а в середині є останки жіночих кістяків.

— **По світі за автографами.** Через Париж іде далі в світ Італієць Антоніо Ґавтман, що вже 7 літ збирає скрізь автографи „великих і визначних осіб". Він погано одягнений, з розкуйовданою бородою, без капелюха, без багажа, з синьою книжкою під пахою. У цій дорогоцінній книзі є вже підписи 60 магараджів, 31 кардиналів, 400 дипльоматів і політиків і 420 коронованих або „володіючих" достойників.

— **Передординаційні** і передконкурсові іспити відбудуться в середу дня 3. жовтня ц. р. в год. 4. попол. в Дух. Семинарії у Львові. — Деканат Богосл. Виділу.

Театри.

Просвітянський Театр, саля „Народнього Дому":

2.X. г. 8. веч. „Осінні маневри", оперетка, виступ Володимира Весоловського.
3.X. г. 8. веч. „Ґейша", оперетка.
4.X. г. 8. веч. „Воєнний Похресник", фарса.

Великий Міський Театр:

29-го г. 3. попол. „Горштинський" для шк. молоді.
29-го г. 7·30 веч. „Фавст". Виступи Ґаліцької, Хоріна і Трембіцького.
30-го г. 3·30 попол. „Іридіон" Красінського.
30-го г. 7·30 веч. „Княжна Чардаша", виступ Ельни Ґістедт.

Кіна.

„Аполльо": „Хата вуйка Томи".
„Лев": „Багряні рожі та червоні уста" з Ліяною Гайд.
„Оаза": „Плями минулого або шлюб з власною жінкою".
„Палас": „Гіпек і Льопек", „Чорні скаути".
„Фатаморґана": „Схід і Захід".

Свято ощадности.

Відозва до українського громадянства з приводу святочного обходу дня „Ощадности".

За кілька тижнів, в дні 31. жовтня ц. р. припадає велике свято, яке обходить весь культурний світ: **Свято Ощадности.** День 31. жовтня ц. р. припадає на середу, значить на будний, робітний день і тому він непригідний до всенароднього святкування великого обходу. З тієї причини Надзірна Рада Товариства „Ощадність" перенесла у нас Свято Ощадности на **неділю, дня 28. жовтня 1928 року.**

Цей день буде провідним днем обходу нашого Свята Ощадности в цьому році та слід його відсвяткувати в першу чергу по повітових містах у неділю, 28. жовтня ц. р., а через **цілий місяць листопад ц. р.** слід влаштовувати Свята Ощадности послідовно у всіх селах нашого краю, так, щоби не було ні одної української громади, в якій не відбулосьби цего року Свято Ощадности.

Українське Громадянство!

Всі культурні народи обходять цей день в році, як **Свято Ощадности**, присвячене для підчеркнення пошани праці людини та збереження своїх матеріяльних надбань, а тим самим і праці народних мас для добра їх одиниць і цілої нації. Такі подвиги єднають найширші маси народу до ощадности, щоби весь нарід дійшов до добробуту, культурного освідомлення і своєї національної незалежности. Та кождий член нашого громадянства чейже відчуває, як велику потребу має наш український нарід, щоби до цего дійти і стати на рівні з іншими культурними і заможними народами!

А Свято Ощадности це не тільки святочний обхід, збори і промови. Нам треба при нагоді цего Свята зорганізуватися і зєднатися в „Ощадности", добувати віру у власні сили та ділом складання наших, хочби найдрібніших але масових і постійних ощадностей класти основу до питомого національного капіталу, щоби визволитись із лихоліття і стати незалежними. Тому відсвяткуймо достойно на наших землях дійсний — український „День Ощадности", бо нам треба вже не слів, а діл для визволення української нації.

Сподіємося, що в цьому році, в дні „Ощадности" у всіх наших церквах, школах, кооперативах і освітних товариствах, як також у нашій пресі і прилюдних обходах піднесемо животворне значіння ідеї ощадности для українського народу та з Святом Ощадности станемо всі разом до дальшого **постійного і зорганізованого складання наших ощадностей для поспільного зужиткування їх у своїх власних установах.**

Львів, дня 21. вересня 1928 р.

За Надзірну Раду Товариства „Ощадність" у Львові:

Д-р Мих. Волошин. о. Д. Лопатинський.

За Управу Товариства „Ощадність" у Львові:

Д-р Кость Левицький, Омелян Саєвич. Д-р Юліян Гірняк.

Дописи.

СКІЛЬЩИНА. (**Господарсько-кооперативне віче. — Жіноче віче. — Сокільське Свято. — Переслідування Соколів і Луга. — Кооперативний рух.**) Чимраз більше проявляється національно-освідомлюючий і організаційний рух у Скільщині, з кожним днем бачимо наглядно, що і Скільщина стає твердим кроком на шлях, котрий інші повіти вже давно собі уторували. Доказом цего наглядного поступу хай буде день 19. ц. м., де за ініціятивою ПСК. Стрий відбулося в Сколім господарсько-кооперативне віче, на котре приїхав посол О. Луцький, який у своїй промові виказав наше дотеперішне досягнення на господарськім полі та порадив, що робити нам далі. На вічу були заступлені всі громади скільського повіту і вирішено сейчас приступити до будови Народнього Дому, заложити складницю Стрийського ПСК та позакладати по всіх селах кооперативи. А вже правдивою насолодою для цілої Верховини був день 21. ц. м., де за стараннями місцевого Союза Українок відбулося в Сколім перше жіноче віче, на котре приїхали наші посолки, а це Вп. сенаторка Кисілевська і посолка Рудницька. На віче прибуло жіноцтво, але були також і мущини. Простора саля маґістрату виповнилася вічевиками, котрі з запертим віддихом, з увагою (як ніколи) вислухали рефератів пань, нагороджуючи їх часто гучними оплесками й мусимо признати, що такого віча, як мало наше жіноцтво в Сколім ще не було. Віче випало надзвичайно гарно, а повчаючі слова народніх обранниць рознесуться по цілій Скільській Верховині, з чого на будуче верховинці стануть твердим гранітовим муром за плечима наших послів і посолок. Посолки відїхали ще дальше в наші гори до Славська, щоби й там у наших горах розсіяти свої цінні для нашого народу освідомлюючі зерна. Скільський Сокіл святкує дня 30. вересня, а в разі великої непогоди 7. жовтня ц. р. повітове Свято в честь полеглих Героїв-Соколів на війні. В цей день зїдуться до Сколього зі всіх гір цілої Верховини, щоби помянути полеглих Героїв та гідно відсвяткувати память дорогих нам Борців за кращу долю нашого народу. В останньому місяці заборонило Скільське Староство носити відзнаки і однострої всім Соколам ... [illegible] ... вершком незрозумілих заходів адміністрації є заборона оснування сокільських гнізд, що опираючись на якімсь рескрипті повіїдства, заказує по всіх селах засновувати сокільські гнізда, мовляв, тому, що там вже є „Охотнича Страж Огньова" і Сокола не треба. Така доля стрінула в нашому повіті 10 сіл, а молодь рветься до Сокола і покидає коршму! Щож вдієш? Сильним міра це видно не на руку. За те чим раз краще поширюються і засновуються на твердім ґрунті нові кооперативи в нашому повіті. Недавно повстала добра і міцна кооператива в Головецьку і Либохорі.

Осип Ткачук.

ОПОВІСТКИ.

Львівський Просвітянський Театр.
Мости Великі:
субота 29.IX. Осінні Маневри.
неділя 30.IX. Ґейша.
Львів, саля Народного Дому:
вівторок 2.X. Гостинний виступ В. Весоловського. Осінні Маневри, оперета на 3 дії Кальмана.
середа 3.X. Ґейша, оперета на 3 дії Джонса.
четвер 4.X. Воєнний Похресник, французький фарс на 3. дії Геннекена.
Білети в ціні від 4—1 раніш набувати в Союзнім Базарі а в день вистави від 6. год. при касі театру. 626 1 2

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича
ЛЬВІВ, саля Муз. Т-ва ім. Лисенка, вул. Шашкевича 5.
6.X. г. 8. веч. Ґейша.
7.X. г. 3·30 попол. Циганка Аза. Ціни знижені.
7.X. г. 8. веч. Ґейша, по раз другий.
Білети зараз набувати можна в Союзному Базарі, Руська 20.

Філія Краєвого Товариства Охорони Дітей пригадує, що „Порадня Матерей" при вулиці Ходоровського отворена від 1-го вересня ц. р. — Поради лікарські що дня від год. 9—10-ої рано і від 3—4-ої по под. — Кварцева лямпа щоденно від 3-ої год. по полудни.
617 2—2

Золоту медалю на північних торгах признано попиклованій бляхі фабрики Цинковичних Заведень „Polcynk" в Кракові за марки „Polcynk" і „C. H." 637 1-1

На „Рідну Школу" зложили в золотих: о. Станислав Сороковський з нагоди канонічної візитації в Боберці 10. Кооператива „Рілля" в Криві пов. Бережани 50, Кооператива „Діброва" в Корчині рустикальнім 10, Кооператива „Будучність" у Стеберівці, пов. Броди 5, Читальня „Просвіта" у Володаї дохід з фестину 15, Читальня „Просвіти" в Коршеві 110, як дохід з вистави „Запорожець за Дунаєм" і кличе читальні „Просвіти": в Хлібичині лісній, Ракінчику і Пидиках. Д-р Іван Позолайло в Любачеві замість гонорару за лік. оглядини 12·25. Всім жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи".
641 1-1

Відчит д-ра Дм. Донцова „Нарід в Церкві" відбудеться в неділю 30. ц. м. о 6 год. вечером в салі „Бесіди", заходом Т-ва допомоги Емігр. з Нел. України. 640 1—1

Комітет посвячення пластового прапора в Тустановичах, просить ласкаво помістити таку інформацію: Тому, що гроші і привіти, які приходять на хибну адресу, почта завертає, просимо всіх, які дістали запрошення, слати все на ... кладну адресу Комітету: **Д-р Микола Терлецький** (для пласту). Тустанович.

Позір Золочівщина! Дня 1. жовтня ц. р. о год. 12 в полудне відбудеться заходами посольське справоздання і організаційне ЖІНОЧЕ ВІЧЕ в Золочеві, в салі Т-ва ім. М. Шашкевича. Реферує сенаторка Олена Кисілевська. — Філія Союзу Українок в Золочеві. **С. Олесницька**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Гоздажевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услів[illegible]
2481 14—?

ФОТОГРАФІЧНЕ заведення „Спорт" Львів, Оссолінських 6, вже відчинене. 656 1—1

ПОЗІР ГРОМАДИ! Уважаю всім, виготовляю плани і господарські програми в короткому часі й по конкуренційних цінах. Зголошення належить слати на адресу: інж. Рибачевський Судова Вишня. 611 1-1

ТОЛОЧАЛЬНЯ наймодніших десенів на полощених платах, навіть замшевих. Відсвіжування на спеціяльних машинах. Перерабляння на модний фасон. Фарбовання футер ... [illegible] — М. Подільська-Павлюк, Львів, вул. Собіського ч. 17. Тел. 17—84. 720 7—1

НА СПЛАТИ! ОТОМАНИ 55 зол. КАНАПКИ 55. Фотелики до розкладання 12. Фабрика ЗАКС ...
132 ... 7-7

:: УКРАЇНСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД (Адреса: UKRAJINSKYJ HROMADSKYJ VYDAVNYCYJ FOND, C. S. R. Praha — Vrsovice, ul. Brozikova, 390.) пропонує новинки свого видання: Акад. Проф. Д-р СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ — Розвиток поглядів про семю словянських мов і їх взаїмне споріднення. Ц. дол. 0·65 або 5·85 зол. — Проф. Л. БІЛЕЦЬКИЙ — Основи української літературно-наукової критики. Ст. 312. Ц. дол. 1·90 або 17·30 зол. — Проф. Хв. ВОВК — Студії з української етнографії та антропольоґії. З мапами та багатьма малюнками в тексті та на окрем. (19 звич. і 4 кольорових) таблицях. Стор. ... Ц. дол. 3·— або 27·10 зол. — Проф. М. ТУГАН-БАРАНОВСЬКИЙ — Політична економія. Популярний курс. Стор. 184. Ц. дол. 1·— або 9·... зол. — Проф. Л. ГРАБИНА — Короткий історичний нарис розвитку геодезичних вимірів. Ст. 73, 28 мал. і 2 мапи. Ц. дол. 0·75 або 7 зол. — Проф. Л. ГРАБИНА — Геодезія; часть I., кн. 1. Стор. 384, 191 рис. й 41 табл. в тексті. Ц. дол. 3·75 або 33·80 зол. — — Хто замовляє безпосередньо у Видавництві одержує 40% знижки. — — Вартість замовлення можна висилати: ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ, ЛЬВІВ, конто ч. 10.000.
642 1—1

На основі лікарської рецепти виробляю від ряду літ у цілій державі і за її кордоном відомі застер. і дипльомовані пастильки „Гляціяль". Багато людей, які хворіли на катар, хрипку, кашель й інші недуги віддихових орґанів, уміють оцінити прикмети цих пастильок. В доказ цього безліч признань з яких деякі подаю до відома Вп. загалу,

„Від тижнів я терпів біль горла („Rachenkattarh") і після кількадневного вживання пастильок „Гляціяль" щасливо вилічився.

Д-р мед. Александрович
Бельско, Колієва.

Шановний Пане!

Від кількох літ вживаю з найкращим успіхом пастильки „Гляціяль". У Львові можна їх дістати в кожній аптиці і в кожній ліпшій корінній торговлі. Трапляються часто і фальсифікати. Прибувши тут на лічення не можу дістати тих пастильок ні в аптиці ні в дроґерії. Тому прошу пересилати мені кілька пачок порученим листом з подвійною оплатою, а після одержання перешлю належитість з подякою взворотно. Прошу квитуватись. Тутешній аптикар згадав мені вчора, що багато недужих домагалося цих пастильок.

З поважанням
Бронислав Черни.
начальник виділу шкільної кураторії під цю пору в Щавниці вілля „Акація".

655 1—1

Одинский вирібник
Яків Пастернак
фабрика цукрів і чоколяди, БЕЛЬСКО.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 119-?

ВЛАСНИЧКА вищої школи жіночого кравецтва повідомляє, що при школі відкрито робітню мундурків, для учениць жіночих шкіл, по ціні 20 зол. Також приймає працю в найскромнішім крузі, по найнищих цінах. М. Коздовська, Академічна 22. 497 4—?

МАТЕРАЦИ з морської трави 30 зол. Волосінні 75 зол., машинове перерябковання і дезінфекція 10 зол. Дротяні вклади 26 зол. — Фабрика Закс, вул. Личаківська ч. 132. 488 7—7

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40. — Скринкове тапіцероване 45. — Дротяні вклади 26. — Фабрика Закс вул. Личаківська ч. 132. 489 8—8

АДВОКАТ д-р Загайкевич в Перемишлі пошукує рутинованого, по змозі з трибунальською субституцією конципієнта. 630 2—3

ДЛЯ екстерністів (-ок), що здають ґімназійну матуру в лютім 1929 р. репетиторійний курс зі всіх наукових предметів. Негайні зголошення приймає „Освіта" Львів, Мілковського 11. від 12—1, 5—6. 624 2—2

НА сплати ЛІЖКА мосяжні 200 зол. На провінцію без порученя. — Фабрика Закс, вул. Личаківська ч. 132. 487 7—7

НЕГАЙНО потрібно учительки або учителя педагога до двох хлопців з I. і IV. кл. шк. нар. Зголошення з поданням условій до Ст. Онуфрекової в Скалаті. 625 2-3

РЕНТҐЕНОЛЬОҐІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Діятерма, кварцева лямпа
д-р Ізидор Гамершмід
653 Самбір, вул. Львівська 21. 1—1

Журнали ВЗОРИ КРОЇ Манекіни
Р. ЛЯНДАУ ЛЬВІВ ЧАРНЕЦЬКОГО 3.
506 1—1

ФУТРА мужеські і жіночі містові і подорожні, — куртки, свитки, шапки, боа і т. п.
Н. А. АВГУСТИН, магазин футер Львів, Рутовського 7. телеф. 49-46.
приймає всілякі роботи входячі в обсяг кушнірства.
345 6—10

Подяка.

Важким горем прибита по смерти найдорожшого мужа Осипа Кебузинського, професора ґімназійного в Стрию, складаю отсим сердечну подяку: Вп. П. д-рови Іполітови Левицькому за повну посвяти опіку над моїм мужем в часі його довгої і важкої недуги. Всеч. о. Мітратови Балюкови за похоронний провід Всч. оо. Височанському, Мартинкову, Івасикови, Ференцови, Юзиковському і Кулиновському за ласкаву співучасть в цім сумнім обряді. ВП. Пану Директорови Вільковi і Світлому учительському Зборови за вінці і участь у похороні. Вп. Пану Проф. Білякови за сердечне надмогильне прощання. Вп. П. Проф. Д. Хиринському і Хорови Бояна за гармонійний спів. Вінці вискажую щире Спасибіг учен. кл. V, VII, VIII утраквістичних відділів I Державної ґімназії за вінці і посмертні оповіщення, як рівнож приятелям, знакомим, ученикам і ученицям Покійного за те, що зволили віддати останню присяту тлінним останкам мого дорогого мужа. —Марія Кебузинська жінка.
679 1—1

Самоходи „PRAGA"
4, 5, 6-особові — 1, 2, 3, 6-тон. тягарові
фабрично каросовані, одинокі на лихі дороги, з інсталяцією Boscha, криті шкірою, емальовані Ducco, з автоматом, що уможливлює витоплення ложиск, небувало економічні.
636 СТАЛО НА СКЛАДІ. 1—1
Представництво Львів, вул. Ягайлонська ч. 7. Телефон 305

:: НАЙБІЛЬША В КРАЮ ФАБРИКА ДЗВОНІВ ::
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
В КАЛУШІ, ВУЛ. СІВЕЦЬКА ч. 18.
В ПЕРЕМИШЛІ ВУЛ. КРАСІЦЬКОГО ч. 63.
відливає на замовлення дзвони гармонійні й поодинокі, а постійно удержує на складі понад 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ - СПЛАТА РАТАМИ
При важніших запитаннях проситься письма до нас висилати рекомендовано.
2525 13—52

Технічно-дентистичне заведення Г. Фелікса б. довгол. управителя дентистичного заведення бл. п. д-ра Петра Шадковського, приймає від 9—1 і 4—7.
652 Львів, Ринок 37. Тел. 56-02. 1—1

Йолянда знана школа крою і шиття вул. Сташіца ч. 8/II приймає на 3-місячний і річний курс щоденно. Уділяє науки крою по домах. На час тревання науки можу дати удержання. 628 2—3

ЛІЖКО ПОЛЕВЕ „ПАТЕНТ" з матерацом, займає дуже мало місця 30 зол. На провінцію висилаю по одержанню задатку. Фабрика Закс Личаківська 132.

На замовлення готові ФУТРА і переріблення поручає ф-ма Ф. і И. ЛЮБЕЛЬСЬКІ
ЛЬВІВ, Рутовського 5. Тел. 48-78
569 40 літ істнує. 3—10

Меблі на рати! Готівкові ціни, також тапіцеровані меблі, власного виробу, найдешевше в ДОРОТЕУМ, Льва Сапіги 34. Тел. 15—01. 654 1—1

Ширіть наш часопис!

Маґістрат корол. стол. м. Львова

L. M. 10.809/28
Z. d.

Львів 26 вересня 1928.

Офертовий переторг.

Маґістрат м. Львова розписує офертовий переторг з метою віддати в аренду ґрунт фонду св. Лазаря з будинками поверхнею приблизно 34·80 гект. себто 60 моргів 814 сажнів на фільварку Скнилівок на протяг (6) шести літ від 1. листопада 1928 до 31 жовтня 1934.

Запечатані оферти треба вносити найдальше до дня 1. жовтня 1928 до год. 12-ої в пол. до Управи міськими майном у Маґістраті (Ратуш I п.), де можна переглянути близші умовини аренди. Вадіюм у сумі 10 проц. від пропонованого комірного треба вносити за посвідкою Міської Каси, приєднуючись до оферти.

Громада м. Львова застерігає собі довільний вибір оферти, а навіть право не приймати ніодну з поданих оферт.

647 1—1 Комісар Уряду В. О. президента міста Ян Стшелецкі в. р.

Маґістрат кор. стол. м. Львова

L. M. 143.053/28
Z. d.

Львів 26 вересня 1928.

Оголошення.

Маґістрат розписує прилюдну офертову лицитацію з метою віддати в аренду міський фільварок на Персенківці у громаді кат. Кульпарків ч. II. з будинками та ґрунтами поверхнею приблизно 36%, морга себто 21%, гектарів напротязі 6 літ себто на час від 1-го листопада 1928 до 31 жовтня 1934.

Запечатані коперти треба вносити найдальше до 8 жовтня 1928 до год. 12-ої в полудне до Управи міським майном у маґістраті (Ратуш I п.), де можна переглянути близші умови аренди.

Громада м. Львова застерігає собі довільний вибір оферти, а навіть право не приняти ні одної.

Вадіюм 10 проц. від пропонованої суми разом з посвідкою міської каси треба додати до оферти.

647 1—1 Урядовий комісар В. О. президента міста Ян Стшелецкі в. р.

ОГОЛОШЕННЯ.
За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг леґенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.
633 Пересвітлення Рентґеном. 23—25

Спеціяліст шкірних і венеричних недуг д-р І. Мунд б. сек. лік. і львів. шпит. ординує від 8—10, 2—6 в неділю від 9—1. Львів, Ясинка 1, ріг вул. Пілсудського (Панської). Тел. 48-01. 650 1—1

Важне для купців і шевців!
Подаю до ласкавого відома Вп. Купців і Шевців, що з днем 1. ц. м. розпочав я виключну продажу на львівське воєв. копит, правил, правилочок і шпильок знаної фабрики
„ФОРМЯРЖ" С. А. у Варшаві.
Адреса: Львів, вул. Жовківська ч. 5. Маю на складі найновіші фасони. Ціни точно фабричні. Догідні умови продажі.
Г. Гамерман.
П. С. У зв'язку з повищим продаю по конкуренційних цінах матеріяли до шиття і ґалянтерію, що лишились на складі.

ЗГУБЛЕНУ військову книжечку, видану через П. К. У. в Золочеві на імя Іван Дубовий в Підгайчиках отсим уневажнюю. 428 2-3

УКІНЧЕНА семинаристка шукає лекції у Львові. Зголошення до Адм. „Діла" під „Стефа". 644 1—1

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
ВОЛОДИМИРА МАГАСА
в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Галицька ч. 79.
Одинока ліярня дзвонів в Польщі, яка відливає дзвони з найліпшого металю зі звучним голосом і солідним виконанням.
Завсігди має на складі більшу кількість ріжної величини дзвонів.
Ціни конкуренційні і на догідні сплати. 20-літна порука за голос і розбиття дзвона.
86 10—?

За редакцію відповідає Чесrâв Мурний. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.